

Rättsavdelningen
Carina Carmona
carina.carmona@socialstyrelsen.se

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se
si.esd.remissor@regeringskansliet.se
ingela.alverfors@regeringskansliet.se

Socialstyrelsens yttrande över betänkandet Säker och kostnadseffektiv it-drift – rättsliga förutsättningar för utkontraktering (SOU 2021:1)

(Infrastrukturdepartementets dnr I2021/00342)

Allmänna synpunkter avseende förslaget

Socialstyrelsen välkomnar förslagen i betänkandet, i synnerhet mot bakgrund av den oklarhet som funnits på området avseende utkontraktering av it-drift och vad som inom ramen för detta ska anses som ett röjande enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL.

Förslaget om en sekretessbrytande bestämmelse skulle sannolikt öka den mycket begränsade möjlighet som finns i dagsläget för myndigheter att utkontraktera it-drift. Detta gäller i synnerhet för statistikansvariga myndigheter, vars uppgifter inom statistikverksamheten faller under absolut sekretess enligt 24 kap. 8 § OSL. Socialstyrelsen instämmer i utredningens bedömning att myndigheters behov av utkontraktering av it-drift kan tillgodoses med en sekretessbrytande bestämmelse.

En sådan bestämmelse skulle innebära ett tydligt stöd i lag för att överhuvudtaget kunna överväga utkontraktering till extern part. Socialstyrelsen ser dock att en sekretessbrytande bestämmelse endast är en del av det omfattande regelverk som myndigheterna kommer behöva förhålla sig till vid en eventuell utkontraktering, såsom exempelvis dataskyddslagstiftningen och lagen (2016:1145) om offentlig upphandling. Socialstyrelsen tillstyrker den föreslagna konstruktionen, som innefattar en extra säkerhetsåtgärd i form av en intresseavvägning. Samtidigt ställer sig Socialstyrelsen tveksam till att enbart denna åtgärd skulle leda till en mer säker och lämplig utkontraktering.

Mot bakgrund av detta ser Socialstyrelsen att det även finns ett behov av den föreslagna inskränkningen i meddelarfriheten för den krets av personer som träffas av lagen (2020:914) om tystnadsplikt vid utkontraktering av teknisk bearbetning eller lagring av uppgifter.

10.3.4 En intresseavvägning

Socialstyrelsen anser att det är mycket viktigt att en central vägledning tas fram avseende den sekretessbrytande bestämmelsen, vilken kommer omfatta en intresseavvägning. Myndigheterna har behov av stöd för att säkerställa att en

utkontraktering kan ske med bibehållen säkerhet. En sådan vägledning välkomnas, i synnerhet vad gäller myndigheter som har att tillämpa den absoluta sekretessen i 24 kap. 8 § OSL. Den föreslagna regleringen i 10 kap. 2 a § OSL ger visserligen möjlighet att utkontraktera även sådan behandling som avser uppgifter som omfattas av absolut sekretess, men det är viktigt att det finns tydliga ramar för hur regleringen ska tillämpas. I synnerhet då en intresseavvägning kommer innebära att ansvar för brott mot tystnadsplikt enligt 20 kap. 3 § brottsbalken kan komma ifråga om utkontraktering sker, trots att sekretessintresset senare skulle anses ha vägt tyngre än intresset av att uppgifter lämnas ut.

13.3 Arbetssätt

Socialstyrelsen anser att frågan om en bred sekretessbrytande bestämmelse för utlämnande till andra myndigheter bör utredas vidare för att korrelera med det slutgiltiga förslaget. Det är dock av vikt att en sekretessbrytande bestämmelse för utlämnanden till andra myndigheter inte särregleras på ett sådant sätt att det får till effekt att enbart myndigheter kan komma i fråga för en viss typ av utkontraktering. En sådan tillämpning riskerar att hämma konkurrensen mellan externa parter, såväl privata som offentliga, för it-driften. Tillämpningen av annan lagstiftning, exempelvis rörande upphandling, kan då komma att påverkas. Detta är förstås beroende på hur den samordnade it-driften utformas.

Vad gäller arbetssättet vill Socialstyrelsen understryka vikten av att tillsätta en arbetsgrupp med inriktning på mer tekniska it-driftsfrågor samt att fler exempel på samordnad it-drift analyseras på djupet. Socialstyrelsen instämmer vidare i att det är viktigt att andra rättsliga förutsättningar noga utreds inom ramen för en samordnad statlig it-drift, varav flera av förutsättningarna också är hänförliga till unionsrättsliga regleringar, exempelvis EU-direktiv inom upphandlingsområdet.

13.5 Säkerhetsmässiga och rättsliga förutsättningar för samordnad statlig it-drift

Socialstyrelsen instämmer i utredningens bedömning och vill understryka att det krävs ytterligare utredning kring förutsättningarna för tillämpningen av den föreslagna regleringen, exempelvis avseende fördelningen av arkivansvaret mellan kundmyndigheten och den tillhandahållande myndigheten.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Erik Höglund. Juristen Carina Carmona har varit föredragande.

För Socialstyrelsen

Erik Höglund

Carina Carmona